

АКТ

лісопатологічного обстеження окремих насаджень філії "Макарівське лісове господарство" державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

29.10.2024

селище Макарів

На звернення філії "Макарівське лісове господарство" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" (далі – філії "Макарівське лісове господарство" ДП "Ліси України"), лист № 632/20.22-2024 від 23.10.2024 року, наказу від 22.10.2024 № 112/20.22 «Про створення комісії на обстеження насаджень щодо доцільності призначення суцільних санітарних рубок на 2025 рік по філії "Макарівське лісове господарство" ДП "Ліси України" відповідно до санітарних правил в лісах України», згідно з п.п.3-6 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27 липня 1995 р., комісією в складі: заступника начальника відділу ЖКГ, інфраструктури транспорту та зв'язку Володимир КРУПОДЕРЯ, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Альони ЗИБАЛОВОЇ, інженера-лісопатолога І категорії Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ТИМЧЕНКА, головного лісничого філії "Макарівське лісове господарство" ДП "Ліси України" Вадима ЮРЧУКА, лісничого Небелицького лісництва Сергія СЕРПУТЬКА, т.в.о. лісничого Ніжиловицького лісництва Юрія ЄФРЕМЕНКОВА, лісничого Забуянського лісництва Олександра ДУШКА, т.в.о. лісничого Макарівського лісництва Костянтина ШУРДИ проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень філії "Макарівське лісове господарство" ДП "Ліси України", що потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році.

Обстеження проводилось наземним рекогносцирувальним методом із використанням методики обстеження осередків стовбурових шкідників, оцінюванням стану деревостану та популяційних показників стовбурових комах («Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу», під керівництвом доктора с.г. наук, с.н.с. В.Л. Мешкової, схвалених Вченою Радою УкрНДІЛГА, протокол №7 від 31.03.2010р.). Критерії шкодочинності стовбурових комах розраховувались відповідно до «Методичних рекомендацій щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу».

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наводиться нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року. Забуянське лісництво планується приєднати до Комарівського лісництва.

Небелицьке лісництво

Квартал 1 виділ 7, площа 15.0 га, склад - 10СЗ, вік - 75 років, повнота - 0.80, бонітет - 1, середня висота - 24 м, середній діаметр - 28 см, запас деревини - 420 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - ВЗДС.

Квартал 19 виділ 15, площа 23.6 га, склад - 10СЗК+БП, вік - 61 років, повнота - 0.80, бонітет - 1А, середня висота - 24 м, середній діаметр - 24 см, запас деревини - 450 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - В2ДС.

Квартал 21 виділ 8, площа 3.4 га, склад - 10СЗ, вік - 54 років, повнота - 0.80, бонітет - 1, середня висота - 21 м, середній діаметр - 20 см, запас деревини - 340 м³/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - А2С.

Квартал 57 виділ 2, площа 0.6 га, склад - 6СЗ(30)4СЗ(55), вік - 30 років, повнота - 0.60, бонітет - 1А, середня висота - 14 м, середній діаметр - 16 см, запас деревини - 200 м³/га, категорія лісів - захисні ліси, тип лісу - В2ДС.

Ніжиловицьке лісництво

Квартал 76 виділ 13, площа 2.8 га, склад - 10СЗ, вік - 73 років, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 28 см, запас деревини - 420 м³/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - В2ДС.

Квартал 77 виділ 28, площа 19.2 га, склад - 10СЗК, вік - 65 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 25 м, середній діаметр - 24 см, запас деревини - 380 м³/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - В2ДС.

Забуянське лісництво

Квартал 62 виділ 6, площа 3.0 га, склад - 10СЗ, вік - 65 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 27 м, середній діаметр - 30 см, запас деревини - 420 м³/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - С2ГДС.

Макарівське лісництво

Квартал 90 виділ 7, площа 1.5 га, склад - 10СЗ+БП, вік - 35 років, повнота - 0.80, бонітет - 1Б, середня висота - 18 м, середній діаметр - 24 см, запас деревини - 285 м³/га, категорія лісів - захисні ліси, тип лісу - В2ДС.

Квартал 90 виділ 15, площа 3.7 га, склад - 10СЗ, вік - 52 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 23 м, середній діаметр - 24 см, запас деревини - 365 м³/га, категорія лісів - захисні ліси, тип лісу - В2ДС.

Квартал 99 виділ 12, площа 20 га, склад - 8СЗ2ДЗ+БХА+ЯЗЛ, вік - 74 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 27 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 415 м³/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси, тип лісу - С2ГДС.

В обстежених насадженнях відбувається процес інтенсивного відмирання дерев з явними ознаками дефоліації крони до 100%, що супроводжується заселенням комплексом стовбурових шкідників, таких як стенограф (*Ips sexdentatus* Börner), великий та малий соснові лубоїди (*Tomicus piniperda* L., *Tomicus minor* H.).

Насадження Ніжиловицького лісництва у кварталі 19 виділ 15, кварталі 21 виділ 8, та Макарівського лісництва у кварталі 99 виділ 12 були пошкоджені низовою пожежею у минулі роки. Акти про лісову пожежу лісокористувачем не надавались. Під час пожежі відбулися термічні пошкодження кореневої шийки дерев сильного ступеню з відмиранням камбію. Це сприяло достатньо швидкому заселенню ослаблених сосен вказаними вище видами стовбурових шкідників та їхньому активному живленню.

Крім того в насадженнях Ніжиловицького лісництва у кварталі 77 виділ 28 та у кварталі 19 виділ 15 Небелицького лісництва має місце розвиток патогенну кореневої губки (*Heterobasidion annosum*) середнього ступеню, вплив якого постійно знижував захисні функції опору цього деревостану і одночасно слугував більш динамічному заселенню ослаблених сосен вторинними шкідниками.

Зовнішні ознаки ураження де активно проходить розвиток кореневої губки проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укорочені хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає. Разом з тим ослаблене насадження заселене великим та малим сосновими

лубоїдами (*Tomicus piniperda* L., *Tomicus minor* H.) про, що свідчать маточні та личинкові ходи вказаних шкідників.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, вихідними льотними отворами на стовбурах та пагонах на ґрунті після додаткового живлення імаго. Фізіологічна шкодочинність згаданих вище шкідників – вище середньої, технічна шкодочинність – незначна.

Вказані шкідники занесені в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу.

На старих сухостійних деревах сосни виявлено ходи і льотні отвори смугастого деревинника (*Trypodendron lineatum* Ol.), який є технічним шкідником, фізіологічна шкодочинність якого незначна, а технічна шкодочинність – висока.

Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насаджень не виявлено.

За наслідками виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень філії "Макарівське лісове господарство" ДП "Ліси України", покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення шкідників та хвороб, та враховуючи те, що проведення вибіркових санітарних рубок на цих ділянках призвело б до зниження повноти насаджень нижче граничних показників, вказаних у п.27 чинних Санітарних правил в лісах України, комісія призначає на 2025 рік суцільні санітарні рубки (ССР) на перелічених нижче ділянках лісу загальною площею 4.5 га, а саме:

Небелицьке лісництво

У кв. 1 вид. 7 ділянка (3) на площі 0.8 га у східній частині виділу, запас, що вирубується - 336 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

У кв. 19 вид. 15 ділянка (2) на площі 0.3 га у південній частині виділу, запас, що вирубується - 167 м³/га. Причина – пошкодження пожежею минулих років, ураження кореневою губкою, пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

У кв. 21 вид. 8 ділянка (2) на площі 0.7 га у східній частині виділу, запас, що вирубується - 126 м³/га. Причина – пошкодження пожежею минулих років, стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

У кв. 57 вид. 2 ділянка (1) на площі 0.1 га у західній частині виділу, запас, що вирубується - 430 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами.

Ніжиловицьке лісництво

У кв. 76 вид. 13 ділянка (2) на площі 0.5 га у східній частині виділу, запас, що вирубується - 168 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

У кв. 77 вид. 28 ділянка (2) на площі 0.4 га у північно-східній частині виділу, запас, що вирубується - 238 м³/га. Причина – ураження кореневою губкою.

Забужанське лісництво

У кв. 62 вид. 6 ділянка (1) на площі 0.6 га у східній частині виділу, запас, що вирубується - 423 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

Макарівське лісництво

У кв. 90 вид. 7 ділянка (3) на площі 0.7 га у північній частині виділу, запас, що вирубується - 54 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами.

У кв. 90 вид. 15 ділянка (5) на площі 0.2 га у північно-західній частині виділу, запас, що вирубується - 290 м3/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, стенографом.

У кв. 99 вид. 12 ділянка (6) на площі 0.2 га у східній частині виділу, запас, що вирубується - 220 м3/га. Причина – пошкодження пожежею минулих років, ураження кореневою губкою.

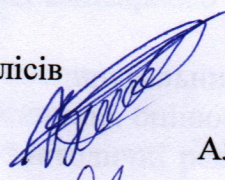
З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, призначені ССР провести у 2025 році відповідно до пунктів 2-6,9-11,27-33 чинних Санітарних правил в лісах України. На зрубках необхідно здійснити заходи лісовідновлення. За станом суміжних насаджень необхідно вести посилений нагляд.

Нових осередків первинних шкідників, а також занесених до Червоної книги України рослин і тварин, при обстеженні не виявлено.

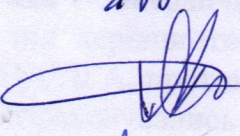
Акт складено у 3 примірниках:

- 1- Філія «Макарівське лісове господарство» ДП «Ліси України»
- 2- Центральне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
- 3- ДСЛП «Київлісозахист»

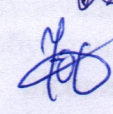
Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Альона ЗИБАЛОВА

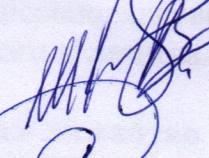
Інженер-лісопатолог I категорії
ДСЛП «Київлісозахист»

Юрій ТИМЧЕНКО

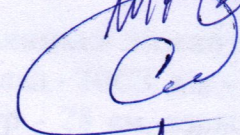
Головний лісничий філії «Макарівське
лісове господарство» ДП «Ліси України»

Вадим ЮРЧУК

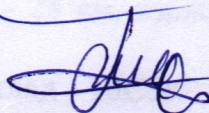
Т.в.о. лісничого Макарівського лісництва

Костянтин ШУРДА

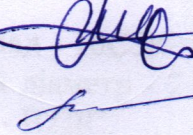
Лісничий Небелицького лісництва

Сергій СЕРПУТЬКО

Т.в.о. лісничого Ніжиловицького лісництва

Юрій ЄФРЕМЕНКОВ

Лісничий Забуянського лісництва

Олександр ДУШКО

*Заступник начальника відділу
ІПКП, інструкції
транслюції та зв'язу*

Володимир КРУТОДЕРЕ